HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

13 iulie 2017*

„Trimitere preliminară – Competență judiciară în materie civilă și comercială – Regulamentul (CE) nr. 44/2001 – Proprietate intelectuală – Desene sau modele industriale comunitare – Regulamentul (CE) nr. 6/2002 – Articolele 81 și 82 – Acțiune în constatarea inexistenței unei contrafaceri – Competența instanțelor din domeniul desenelor sau modelelor industriale comunitare din statul membru pe teritoriul căruia are domiciliul pârâtul”

În cauza C-433/16,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Corte suprema di cassazione (Curtea de Casație, Italia), prin decizia din 5 aprilie 2016, primită de Curte la 3 august 2016, în procedura

Bayerische Motoren Werke AG

împotriva

Acacia Srl,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul M. Ilešič (raportor), președinte de cameră, doamna A. Prechal, domnul A. Rosas, doamna C. Toader și domnul E. Jarašiūnas, judecători,

avocat general: domnul Y. Bot,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru Bayerische Motoren Werke AG, de L. Trevisan și de G. Cuonzo, avvocati;

– pentru Acacia Srl, de F. Munari, de A. Macchi și de M. Esposito, avvocati;

– pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de S. Fiorentino și de M. Santoro, avvocati dello Stato;

– pentru Comisia Europeană, de C. Cattabriga și de M. Wilderspin, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

* Limba de procedură: italiana.

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea Regulamentului (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2001, L 12, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 74), precum și a Regulamentului (CE) nr. 6/2002 al Consiliului din 12 decembrie 2001 privind desenele sau modelele industriale comunitare (JO 2002, L 3, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 33, p. 70).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Bayerische Motoren Werke AG (denumită în continuare „BMW”), cu sediul în München (Germania), pe de o parte, și Acacia Srl, cu sediul în Eboli (Italia), pe de altă parte, în legătură cu stabilirea instanței competente să soluționeze o acțiune formulată de Acacia împotriva BMW.

Cadrul juridic

Regulamentul nr. 44/2001

3 Regulamentul nr. 44/2001 a înlocuit, în relațiile dintre statele membre, Convenția din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 1972, L 299, p. 32, Ediție specială, 19/vol. 10, p. 3), denumită în continuare „Convenția de la Bruxelles”). Acesta însuși a fost înlocuit cu Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2012, L 351, p. 1). Potrivit articolului 66 alineatul (1) din acest din urmă regulament, el „se aplică numai acțiunilor judiciare intentate, actelor autentice întocmite sau înregistrate în mod oficial și tranzacțiilor judiciare aprobate sau încheiate la 10 ianuarie 2015 sau după această dată”.

4 Capitolul II din Regulamentul nr. 44/2001 avea titlul „Competența” și cuprindea zece secțiuni.

5 Secțiunea 1 a acestui capitol era intitulată „Dispoziții generale” și cuprindea printre altele articolul 2 din regulamentul menționat. Acest articol prelua în esență termenii articolului 2 din Convenția de la Bruxelles și prevedea la alineatul (1):

„Sub rezerva dispozițiilor prezentului regulament, persoanele domiciliate pe teritoriul unui stat membru sunt acționate în justiție, indiferent de naționalitatea lor, în fața instanțelor statului membru în cauză.”

6 Secțiunea 2 din capitolul respectiv din Regulamentul nr. 44/2001, intitulată „Competențe speciale”, cuprindea printre altele articolul 5 din acesta. Acest articol prelua în esență termenii articolului 5 din Convenția de la Bruxelles și prevedea:

„O persoană care are domiciliul pe teritoriul unui stat membru poate fi acționată în justiție într-un alt stat membru:

[…]

3. în materie delictuală sau cvasidelictuală, în fața instanțelor de la locul unde s-a produs sau riscă să se producă fapta prejudiciabilă;

[…]”

7 Secțiunea 6 din același capitol din Regulamentul nr. 44/2001 avea titlul „Competența exclusivă” și era constituită din articolul 22 din regulamentul respectiv. Acest articol prelua în esență termenii articolului 16 din Convenția de la Bruxelles și avea următorul cuprins:

„Următoarele instanțe au competență exclusivă, indiferent de domiciliu:

[…]

4) în ceea ce privește înregistrarea sau valabilitatea brevetelor, mărcilor, desenelor și modelelor industriale, precum și a altor drepturi similare care necesită depunerea sau înregistrarea, instanțele din statul membru pe teritoriul căruia depunerea sau înregistrarea a fost solicitată, a avut loc sau, în temeiul unui instrument comunitar sau al unei convenții internaționale, se consideră că a avut loc.

[…]”

8 Secțiunea 7 din capitolul II din Regulamentul nr. 44/2001, intitulată „Prorogare de competență”, cuprindea articolele 23 și 24 din acest regulament.

9 Articolul 23 alineatul (1) din regulamentul respectiv corespundea în esență articolului 17 din Convenția de la Bruxelles și prevedea:

„Dacă prin convenția părților, dintre care una sau mai multe au domiciliul pe teritoriul unui stat membru, competența în soluționarea litigiului ce a survenit sau poate surveni în legătură cu un raport juridic determinat revine instanței sau instanțelor dintr-un stat membru, competența revine acelei instanțe sau instanțelor respective. […]

[…]”

10 Articolul 24 din același regulament prelua în esență termenii articolului 18 din Convenția de la Bruxelles și era redactat după cum urmează:

„Cu excepția cazurilor în care competența este determinată de alte dispoziții ale prezentului regulament, instanța din statul membru în fața căreia se înfățișează pârâtul este competentă. Această regulă nu se aplică în cazul în care înfățișarea are ca obiect contestarea competenței sau o altă instanță are competență exclusivă în temeiul articolului 22.”

11 Secțiunea 9 din capitolul II din Regulamentul nr. 44/2001 avea titlul „Litispendență și conexitate” și cuprindea printre altele articolul 27 din regulamentul menționat. Acest articol prevedea:

„(1) În cazul în care cereri având același obiect și aceeași cauză sunt introduse între aceleași părți înaintea unor instanțe din state membre diferite, instanța sesizată ulterior suspendă din oficiu acțiunea până în momentul în care se stabilește competența primei instanțe sesizate.

(2) Dacă se stabilește competența primei instanțe sesizate, instanța sesizată ulterior își declină competența în favoarea acesteia.”

12 Această secțiune 9 cuprindea de asemenea articolul 28 din același regulament, care era formulat după cum urmează:

„(1) În cazul în care acțiuni conexe sunt pendinte înaintea unor instanțe din state membre diferite, instanța sesizată ulterior poate suspenda judecata.

(2) Dacă aceste acțiuni sunt pendinte în primă instanță, instanța sesizată ulterior poate, la cererea uneia dintre părți, să-și decline competența, dacă prima instanță sesizată are competență în acțiunea în cauză și dacă legislația internă permite conexarea acestor acțiuni.

(3) În înțelesul prezentului articol, sunt considerate conexe acele acțiuni care sunt atât de strâns legate între ele încât este oportună instrumentarea și judecarea lor în același timp pentru a se evita riscul pronunțării unor hotărâri ireconciliabile în cazul judecării separate a cauzelor."

13 Capitolul VII din Regulamentul nr. 44/2001 avea titlul „Relațiile cu alte instrumente". Acesta cuprindea printre altele articolul 67 din acest regulament, care avea următorul cuprins:

„Prezentul regulament nu aduce atingere aplicării dispozițiilor care reglementează competența, precum și recunoașterea și executarea hotărârilor în materii speciale, dispoziții cuprinse în actele comunitare sau în legislațiile interne armonizate prin punerea în aplicare a acestor acte."

Regulamentul nr. 6/2002

14 Articolul 19 din Regulamentul nr. 6/2002 figurează în cadrul titlului II, „Dreptul desenelor și modelelor industriale", din acesta. Articolul menționat poartă titlul „Drepturi conferite de desenul sau modelul industrial comunitar" și prevede la alineatul (1):

„Desenul sau modelul industrial comunitar înregistrat conferă titularului său dreptul exclusiv de a-l utiliza și interzice oricărui terț utilizarea acestuia fără consimțământul titularului. Prin utilizare, în înțelesul prezentei dispoziții, se înțelege, în special, fabricarea, ofertarea, introducerea pe piață, importul, exportul sau utilizarea propriu-zisă a unui produs în care a fost încorporat sau căruia i s-a aplicat desenul sau modelul în cauză, precum și depozitarea produsului respectiv în scopurile menționate anterior."

15 Titlul IX din acest regulament este intitulat „Competența și procedura în ceea ce privește acțiunile în justiție în domeniul desenelor și modelelor industriale comunitare". Acest titlu cuprinde printre altele articolele 79-82 din regulamentul menționat.

16 Intitulat „Aplicarea [Convenției de la Bruxelles]", articolul 79 din același regulament prevede:

„(1) Dacă prezentul regulament nu prevede altfel, dispozițiile [Convenției de la Bruxelles] se aplică procedurilor privind desene sau modele industriale comunitare […]

[…]

(3) În ceea ce privește procedurile ce rezultă din acțiunile și cererile prevăzute la articolul 81:

(a) nu se aplică articolele 2 și 4, articolul 5 punctele (1), (3), (4) și (5), articolul 16 punctul (4), precum și articolul 24 din [Convenția de la Bruxelles];

(b) articolele17 și 18 din [Convenția de la Bruxelles] se aplică în limitele prevăzute la articolul 82 alineatul (4) din prezentul regulament;

[…]"

17 Articolul 80 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002, intitulat „Instanțe competente în domeniul desenelor sau modelelor industriale comunitare”, are următorul cuprins:

„Statele membre desemnează, pe teritoriul lor, un număr pe cât de limitat posibil de instanțe naționale de primul și al doilea grad de jurisdicție (instanțe competente în domeniul desenelor și modelelor comunitare) care au sarcina de a îndeplini funcțiile atribuite prin prezentul regulament.”

18 Potrivit articolului 81 din acest regulament, intitulat „Competența în domeniul contrafacerii și nulității”:

„Instanțele competente în domeniul desenelor și modelelor industriale comunitare au competența exclusivă:

(a) în materia acțiunilor în contrafacere și – în cazul în care este prevăzută în dreptul intern – în materia acțiunilor privind posibila contrafacere a unui desen sau model industrial comunitar;

(b) în domeniul acțiunilor în constatarea inexistenței unei contrafaceri, dacă sunt prevăzute în dreptul intern;

(c) în domeniul acțiunilor în nulitatea unui desen sau model industrial comunitar neînregistrat;

(d) în domeniul cererilor reconvenționale în nulitatea unui desen sau model industrial comunitar prezentate în cadrul acțiunilor menționate la litera (a).”

19 Articolul 82 din regulamentul menționat, intitulat „Competență internațională”, prevede:

„(1) Sub rezerva dispozițiilor prezentului regulament, precum și a dispozițiilor [Convenției de la Bruxelles] aplicabile în temeiul articolului 79, procedurile care rezultă din acțiunile și cererile prevăzute la articolul 81 sunt aduse în fața instanțelor statului membru pe teritoriul căruia are domiciliul pârâtul sau, în cazul în care acesta nu are domiciliul într-unul dintre statele membre, în fața instanțelor oricărui stat membru în care are o unitate.

(2) În cazul în care pârâtul nu are nici domiciliul, nici unitate pe teritoriul unui stat membru, procedurile în cauză sunt aduse în fața instanțelor statului membru pe teritoriul căruia este domiciliat reclamantul sau, în cazul în care acesta nu are domiciliul într-unul dintre statele membre, în fața instanțelor oricărui stat membru în care are o unitate.

(3) Dacă nici pârâtul, nici reclamantul nu au astfel domiciliul sau o astfel de unitate, procedurile în cauză sunt aduse în fața instanțelor statului membru pe teritoriul căruia se află sediul Oficiului [Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO)].

(4) Fără a aduce atingere dispozițiilor alineatelor (1), (2) și (3):

(a) în cazul în care părțile convin că este de competența unei alte instanțe competente în domeniul desenelor sau modelelor industriale comunitare, se aplică dispozițiile articolului 17 din [Convenția de la Bruxelles];

(b) în cazul în care pârâtul compare în fața unei alte instanțe competente în domeniul desenelor sau modelelor industriale comunitare, se aplică dispozițiile articolului 18 din [Convenția de la Bruxelles].

(5) Procedurile ce rezultă din acțiunile și cererile prevăzute la articolul 81 literele (a) și (d) pot fi aduse de asemenea în fața instanțelor statului membru pe teritoriul căruia a fost săvârșită fapta de contrafacere sau a fost semnalat pericolul de contrafacere.”

20 Articolul 110 alineatul (1) din același regulament, care figurează în cadrul titlului XII, „Dispoziții finale”, al acestuia, poartă titlul „Dispoziție tranzitorie” și prevede:

„Până la data intrării în vigoare a modificărilor aduse prezentului regulament, la propunerea Comisiei în acest sens, nu se acordă protecție sub titlul de desen sau model industrial comunitar pentru un desen sau model care constituie o piesă dintr-un produs complex, piesă utilizată în sensul articolului 19 alineatul (1) pentru a permite repararea acestui produs complex cu scopul de a-i reda aspectul inițial.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

21 Acacia produce și comercializează jante din aliaj pentru roți de autovehicule. Astfel cum reiese din dosarul de care dispune Curtea, aceste jante sunt replici ale unor jante din aliaj fabricate de constructori de autovehicule și sunt comercializate sub marca WSP Italy, sigla WSP însemnând „Wheels Spare Parts” (denumite în continuare „jantele replici”).

22 Întrucât jantele fabricate de constructorii de autovehicule sunt înregistrate ca desene sau modele industriale comunitare, Acacia apreciază că jantele sale replici intră în domeniul de aplicare al „clauzei de reparare” prevăzute la articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002.

23 Prin actul de sesizare a instanței pretins notificat la 21 ianuarie 2013, Acacia a citat BMW în fața Tribunale di Napoli (Tribunalul din Napoli, Italia) în vederea obținerii unei hotărâri de constatare a inexistenței unei contrafaceri a desenelor sau modelelor industriale comunitare înregistrate al căror titular este BMW, pentru jante din aliaj pentru roți de autovehicule, precum și în vederea constatării unor acte de abuz de poziție dominantă și de concurență neloială ale BMW. Acacia a solicitat de asemenea să se dispună ca BMW să înceteze orice activitate care împiedică comercializarea jantelor replici.

24 BMW s-a constituit parte în procedură, depunând un memoriu în apărare în fața instanței menționate. Prin acest memoriu ea a invocat, cu titlu introductiv, excepții întemeiate pe inexistența sau pe nulitatea notificării actului de sesizare a instanței, precum și a mandatului reprezentantului Acacia. Cu titlu subsidiar, însă tot cu titlu introductiv, BMW a invocat de asemenea necompetența instanțelor italiene. Cu titlu încă mai subsidiar, ea a solicitat, în cazul respingerii acestor excepții, respingerea cererilor formulate de Acacia ca fiind neîntemeiate în fapt și în drept.

25 Prin acest memoriu în apărare, BMW a arătat în special cele ce urmează:

„BMW […], ca simplă consecință procedurală a primirii materiale a unui act care se prevalează de o valoare judiciară, pentru a nu risca să fie declarată în mod nejustificat lipsă, depune prezentul înscris cu unicul scop de a invoca, pe de o parte, inexistența notificării efectuate de [Acacia] și, pe de altă parte, în cazul extrem de improbabil în care tribunalul ar declara ulterior acțiunea valabil formulată, lipsa de competență a instanței italiene în favoarea instanței germane în raport cu acțiunea introdusă de Acacia.”

26 În cadrul unei ședințe desfășurate la 27 mai 2014, Tribunale di Napoli (Tribunalul din Napoli) a acordat termene pentru depunerea de memorii suplimentare cu privire la problemele de procedură.

27 La 3 octombrie 2014, BMW a formulat în fața instanței de trimitere, Corte suprema di cassazione (Curtea de Casație, Italia), o cerere de soluționare prealabilă a problemei competenței judiciare, încă pendinte pe rolul Tribunale di Napoli (Tribunalul din Napoli). Ea și-a reiterat poziția potrivit căreia instanțele italiene sunt necompetente să soluționeze acțiunea formulată de Acacia. În ceea ce o privește pe aceasta din urmă, ea apreciază că competența instanțelor italiene a fost acceptată tacit de BMW, întrucât aceasta, după ce a invocat în fața Tribunale di Napoli (Tribunalul din Napoli) excepția

întemeiată pe inexistența sau pe nulitatea notificării actului de sesizare a instanței și a mandatului reprezentantului Acacia, a invocat excepția de necompetență a instanțelor italiene doar cu titlu subsidiar.

28 La 4 martie 2015, procurorul general de pe lângă instanța de trimitere și-a depus concluziile, propunându-i acesteia să declare necompetența instanțelor italiene.

29 În aceste condiții, Corte suprema di cassazione (Curtea de Casație) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Potrivit articolului 24 din Regulamentul [nr. 44/2001], contestarea competenței instanței sesizate, formulată cu titlu preliminar, însă în subsidiar în raport cu alte excepții de procedură preliminare și în orice caz înainte de chestiunile de fond, poate fi sau nu poate fi interpretată ca o acceptare a competenței instanței respective?

2) Faptul că articolul 82 alineatul (4) din Regulamentul [nr. 6/2002] nu prevede pentru litigiile în materie de constatare negativă instanțe alternative la cea a pârâtului, prevăzută la articolul 82 alineatul (1) din același regulament, trebuie interpretat în sensul că presupune atribuirea unei competențe exclusive cu privire la acestea din urmă?

3) Pentru soluționarea [celei de a doua întrebări] este necesară de asemenea corelarea cu interpretarea normelor de competență exclusivă cuprinse în Regulamentul [nr. 44/2001], în special cu articolul 22, care prevede ipotezele unei astfel de competențe, printre care este inclusă cea în materie de înregistrare sau de validitate a brevetelor, a mărcilor, a desenelor și a modelelor industriale, însă nu și în ceea ce privește contestațiile în materie de [acțiuni în] constatare negativă, precum și cu articolul 24, care prevede posibilitatea pârâtului de a accepta o instanță diferită, cu excepția cazurilor în care competența instanței este determinată de alte dispoziții ale regulamentului, cu consecința stabilirii competenței instanței sesizate de către reclamant?

4) Orientarea exprimată prin Hotărârea Curții de Justiție din 25 octombrie 2012 [Folien Fischer și Fofitec (C-133/11, EU:C:2012:664)], cu privire la aplicabilitatea articolului 5 punctul 3 din Regulamentul [nr. 44/2001], are sau nu are un caracter general și absolut, fiind aplicabilă oricărei acțiuni în constatare negativă privind răspunderea delictuală, inclusiv unei acțiuni în constatarea inexistenței unei contrafaceri în materie de desene comunitare și, prin urmare, în speța dedusă judecății este competentă instanța prevăzută la articolul 81 din Regulamentul [nr. 6/2002] sau cea prevăzută la articolul 5 punctul 3 citat anterior din Regulamentul [nr. 44/2001] ori reclamantul poate să opteze pentru una sau alta dintre instanțele posibile?

5) În cazul în care în cadrul unui litigiu în materie de desene comunitare sunt formulate cereri privind abuzul de poziție dominantă și concurența neloială, conexe acestui litigiu întrucât acceptarea lor presupune acceptarea în prealabil a cererii de constatare negativă, aceste cereri pot fi sau nu pot fi conexate cu acest litigiu în fața aceleiași instanțe, potrivit unei interpretări extensive a articolului 28 alineatul (3) din Regulamentul [nr. 44/2001]?

6) Dacă cele două acțiuni menționate [în cadrul întrebării precedente] au un caracter delictual și, în cazul unui răspuns afirmativ, acestea pot influența aplicabilitatea în speță a Regulamentului [nr. 44/2001] (articolul 5 punctul 3) sau a Regulamentului nr. [6/2002] în ceea ce privește competența judiciară?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

30 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 24 din Regulamentul nr. 44/2001 trebuie interpretat în sensul că o excepție întemeiată pe necompetența instanței sesizate, invocată în primul act de apărare cu titlu subsidiar în raport cu alte excepții de procedură invocate în același act, poate fi considerată drept o acceptare a competenței instanței sesizate, care conduce astfel la o prorogare de competență în temeiul acestui articol.

31 În această privință, trebuie amintit, pe de o parte, că articolul 24 prima teză din Regulamentul nr. 44/2001 cuprinde o normă de competență întemeiată pe înfățișarea pârâtului pentru toate litigiile în care competența instanței sesizate nu rezultă din alte dispoziții ale regulamentului. Această dispoziție se aplică inclusiv în cazurile în care instanța a fost sesizată cu nerespectarea dispozițiilor regulamentului menționat și presupune ca înfățișarea pârâtului să poată fi considerată o acceptare tacită a competenței instanței sesizate și, așadar, o prorogare de competență a acesteia (Hotărârea din 20 mai 2010, ČPP Vienna Insurance Group, C-111/09, EU:C:2010:290, punctul 21, precum și Hotărârea din 27 februarie 2014, Cartier parfums-lunettes și Axa Corporate Solutions assurances, C-1/13, EU:C:2014:109, punctul 34).

32 Pe de altă parte, articolul 24 a doua teză din acest regulament prevede excepții de la norma enunțată în prima teză a acestui articol. Această a doua teză stabilește printre altele că nu există prorogare de competență implicită a instanței sesizate în cazul în care pârâtul ridică o excepție de necompetență, exprimându-și astfel voința de a nu accepta competența acestei instanțe (Hotărârea din 20 mai 2010, ČPP Vienna Insurance Group, C-111/09, EU:C:2010:290, punctul 22, precum și Hotărârea din 27 februarie 2014, Cartier parfums-lunettes și Axa Corporate Solutions assurances, C-1/13, EU:C:2014:109, punctul 35).

33 Făcând referire la jurisprudența sa privind articolul 18 din Convenția de la Bruxelles, dispoziție în esență identică cu articolul 24 din Regulamentul nr. 44/2001, Curtea a statuat deja că contestarea competenței instanței sesizate împiedică prorogarea atunci când reclamantul și instanța sesizată sunt în măsură să înțeleagă, de la prima apărare, că aceasta urmărește să nege această competență. Situația este aceeași și în cazul în care primul act de apărare conține, pe lângă contestarea competenței instanței naționale sesizate, concluzii cu privire la fondul litigiului (Hotărârea din 27 februarie 2014, Cartier parfums-lunettes și Axa Corporate Solutions assurances, C-1/13, EU:C:2014:109, punctul 37 și jurisprudența citată).

34 Rezultă de aici că faptul că pârâtul contestă fără ambiguitate, în primul său act de apărare, competența instanței sesizate împiedică prorogarea de competență prevăzută la articolul 24 prima teză din Regulamentul nr. 44/2001, fără să conteze dacă această contestare constituie sau nu constituie unicul obiect al acestui prim act de apărare.

35 În speță, împrejurarea că BMW a contestat, în primul său act de apărare în fața Tribunale di Napoli (Tribunalul din Napoli), nu numai competența acestei instanțe, ci și legalitatea notificării cererii introductive și a mandatului reprezentantului Acacia, nu schimbă cu nimic faptul, de altfel necontestat, că BMW a contestat în mod expres și fără cea mai mică ambiguitate competența instanței respective în acest act de apărare. Astfel cum s-a amintit la punctele 32 și 33 din prezenta hotărâre, articolul 24 a doua teză din Regulamentul nr. 44/2001 are ca finalitate să împiedice prorogarea de competență atunci când pârâtul își exprimă, încă de la primul act de apărare, voința de a nu accepta competența instanței sesizate. Prin urmare, această dispoziție nu poate fi interpretată în sensul că, într-o situație precum cea din litigiul principal, în care o excepție întemeiată pe necompetența instanței sesizate a fost invocată în mod clar *in limine litis*, această contestare expresă a

competenței ar trebui considerată, astfel cum susține Acacia, drept o acceptare tacită a acestei competențe pentru motivul că excepția respectivă a fost invocată doar cu titlu subsidiar în raport cu celelalte excepții de procedură invocate *in limine litis*.

36 Având în vedere cele ce precedă, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 24 din Regulamentul nr. 44/2001 trebuie interpretat în sensul că o excepție întemeiată pe necompetența instanței sesizate, invocată în primul act de apărare cu titlu subsidiar în raport cu alte excepții de procedură invocate în același act, nu poate fi considerată drept o acceptare a competenței instanței sesizate și, prin urmare, nu conduce la o prorogare de competență în temeiul acestui articol.

Cu privire la a doua și la a treia întrebare

37 Prin intermediul celei de a doua și al celei de a treia întrebări, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 82 din Regulamentul nr. 6/2002 trebuie interpretat în sensul că acțiunile în constatarea inexistenței unei contrafaceri, prevăzute la articolul 81 litera (b) din acest regulament, nu pot fi decât să fie deferite, atunci când pârâtul își are domiciliul într-un stat membru al Uniunii Europene, instanțelor competente în domeniul desenelor sau modelelor industriale comunitare din acest stat membru.

38 În această privință, trebuie arătat mai întâi că, în pofida principiului potrivit căruia Regulamentul nr. 44/2001 se aplică acțiunilor în justiție referitoare la un desen sau la un model industrial comunitar, aplicarea anumitor dispoziții din acest regulament în cazul procedurilor ce rezultă din acțiunile și din cererile prevăzute la articolul 81 din Regulamentul nr. 6/2002 este exclusă în temeiul articolului 79 alineatul (3) din acest din urmă regulament.

39 Ținând seama de această excludere, competența instanțelor din domeniul desenelor sau al modelelor industriale comunitare, prevăzute la articolul 80 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002, de a soluționa acțiuni și cereri vizate la articolul 81 din acesta rezultă din normele prevăzute direct de acest regulament, care au caracterul unei *lex specialis* în raport cu normele enunțate de Regulamentul nr. 44/2001 (a se vedea prin analogie Hotărârea din 5 iunie 2014, Coty Germany, C-360/12, EU:C:2014:1318, punctul 27, și Hotărârea din 18 mai 2017, Hummel Holding, C-617/15, EU:C:2017:390, punctul 26).

40 Reiese, în continuare, din însuși textul articolului 82 din Regulamentul nr. 6/2002 că acțiunile în constatarea inexistenței unei contrafaceri, prevăzute la articolul 81 litera (b) din acest regulament, trebuie deferite, atunci când pârâtul are domiciliul într-un stat membru al Uniunii Europene, instanțelor competente în domeniul desenelor sau al modelelor industriale comunitare din acest stat membru, cu excepția cazului în care există o prorogare de competență în sensul articolului 23 sau al articolului 24 din Regulamentul nr. 44/2001, aceste din urmă dispoziții înlocuind articolele 17 și 18 din Convenția de la Bruxelles.

41 În sfârșit, sub rezerva cazurilor de litispendență și de conexitate, nicio altă normă de competență judiciară cuprinsă într-o dispoziție a Regulamentului nr. 6/2002, cu excepția articolului 82 din acesta, sau într-o dispoziție a Regulamentului nr. 44/2001, cu excepția articolului 23 sau a articolului 24 din acesta din urmă, nu este susceptibilă să se aplice acțiunilor în constatarea inexistenței unei contrafaceri, prevăzute la articolul 81 litera (b) din Regulamentul nr. 6/2002. În ceea ce privește în special articolul 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001, a cărui pertinență instanța de trimitere urmărește să fie stabilită, este necesar să se arate că aplicarea acestei dispoziții, care a înlocuit articolul 16 punctul 4 din Convenția de la Bruxelles, procedurilor care rezultă din acțiunile și din cererile prevăzute la articolul 81 din Regulamentul nr. 6/2002, este exclusă în temeiul articolului 79 alineatul (3) litera (a) din acest regulament.

42 Prin urmare, este necesar să se răspundă la a doua și la a treia întrebare că articolul 82 din Regulamentul nr. 6/2002 trebuie interpretat în sensul că acțiunile în constatarea inexistenței unei contrafaceri, prevăzute la articolul 81 litera (b) din acest regulament, trebuie deferite, atunci când pârâtul are domiciliul într-un stat membru al Uniunii Europene, instanțelor competente în domeniul desenelor sau al modelelor industriale comunitare din acest stat membru, cu excepția cazului în care există o prorogare de competență în sensul articolului 23 sau al articolului 24 din Regulamentul nr. 44/2001 și sub rezerva cazurilor de litispendență și de conexitate prevăzute în regulamentele respective.

Cu privire la a patra întrebare

43 Prin intermediul celei de a patra întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă norma de competență enunțată la articolul 5 punctul 3 din Regulamentul nr. 44/2001 este susceptibilă să se aplice acțiunilor în constatarea inexistenței unei contrafaceri prevăzute la articolul 81 litera (b) din Regulamentul nr. 6/2002.

44 În această privință, este suficient să se arate că articolul 5 punctul 3 din Regulamentul nr. 44/2001 a înlocuit articolul 5 punctul 3 din Convenția de la Bruxelles și că aplicarea acestei dispoziții în cazul procedurilor care rezultă din acțiunile și din cererile prevăzute la articolul 81 din Regulamentul nr. 6/2002 este exclusă de articolul 79 alineatul (3) litera (a) din acest regulament.

45 Hotărârea din 25 octombrie 2012, Folien Fischer și Fofitec (C-133/11, EU:C:2012:664), la care se referă instanța de trimitere, a fost pronunțată într-o cauză care nu privea desene sau modele industriale comunitare. În consecință, această jurisprudență nu contrazice nicidecum norma de excludere din cuprinsul articolului 79 alineatul (3) litera (a).

46 În consecință, este necesar să se răspundă la a patra întrebare că norma de competență enunțată la articolul 5 punctul 3 din Regulamentul nr. 44/2001 nu se aplică acțiunilor în constatarea inexistenței unei contrafaceri prevăzute la articolul 81 litera (b) din Regulamentul nr. 6/2002.

Cu privire la a cincea și la a șasea întrebare

47 Prin intermediul celei de a cincea și al celei de a șasea întrebări, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă cererile de constatare a unor abuzuri de poziție dominantă și a concurenței neloiale care sunt conexe unei acțiuni în constatarea inexistenței contrafacerii unui desen sau model industrial comunitar, în măsura în care admiterea acestor cereri presupune admiterea acțiunii în constatarea inexistenței contrafacerii, intră în sfera normei de competență enunțate la articolul 5 punctul 3 din Regulamentul nr. 44/2001 sau a regimului de competență instituit prin Regulamentul nr. 6/2002. Presupunând că norma de competență enunțată la articolul 5 punctul 3 din Regulamentul nr. 44/2001 este aplicabilă în privința unor astfel de cereri de constatare a unor abuzuri de poziție dominantă și a concurenței neloiale, instanța menționată ridică, în plus, problema posibilității reținerii unei interpretări „extensive” a normelor în materie de conexitate enunțate la articolul 28 din Regulamentul nr. 44/2001, potrivit căreia reclamantul ar putea să sesizeze instanța eventual competentă la nivel internațional să soluționeze cererile respective în temeiul articolului 5 punctul 3 menționat nu doar în privința acestor cereri, ci și a acțiunii în constatarea inexistenței unei contrafaceri a desenului sau a modelului industrial comunitar.

48 În ceea ce privește posibilitatea aplicării normei de competență prevăzute la articolul 5 punctul 3 din Regulamentul nr. 44/2001 într-o cauză precum cea principală, reiese din întrebările preliminare, precum și din explicațiile cuprinse în decizia de trimitere că această cauză este caracterizată de împrejurarea că doar o decizie prealabilă cu privire la temeinicia acțiunii în constatarea inexistenței

unei contrafaceri prevăzute la articolul 81 litera (b) din Regulamentul nr. 6/2002 va permite să se determine dacă cererile de constatare a unor abuzuri de poziție dominantă și a concurenței neloiale pot fi, eventual, admise.

49 În această privință, este necesar să se considere că, atunci când sunt introduse cereri de constatare a unor abuzuri de poziție dominantă și a concurenței neloiale, ca urmare a unei acțiuni în constatarea inexistenței unei contrafaceri a unui desen sau model industrial comunitar, cereri prin care se impută în esență titularului acestui desen sau model industrial opoziția acestuia la fabricarea de către partea care solicită constatarea inexistenței unei contrafaceri a unor replici ale desenului sau modelului industrial respectiv, stabilirea instanței competente trebuie să se întemeieze, pentru întreg litigiul, pe regimul de competență instituit prin Regulamentul nr. 6/2002, astfel cum este interpretat în cadrul răspunsului la primele patru întrebări preliminare.

50 Astfel, într-o asemenea situație, aceste cereri se întemeiază în esență pe argumentul, formulat în cadrul acțiunii în constatarea inexistenței unei contrafaceri, potrivit căruia fabricarea replicilor nu constituie o contrafacere, astfel încât titularul desenului sau al modelului industrial comunitar trebuie să accepte concurența care provine din aceste replici. Stabilirea, în aceste condiții, a instanței competente în temeiul normei enunțate la articolul 5 punctul 3 din Regulamentul nr. 44/2001 ar aduce atingere efectului util al articolului 79 alineatul (3) litera (a) din Regulamentul nr. 6/2002, care urmărește tocmai să înlăture această normă în ceea ce privește în special litigiile dintre producătorii de replici și titularii de desene sau modele industriale comunitare și care au ca obiect aspectul dacă titularul desenului sau al modelului industrial comunitar în cauză este autorizat să interzică fabricarea replicilor în discuție.

51 Având în vedere cele ce precedă, nu este necesar să se examineze prezentele întrebări în măsura în care privesc interpretarea articolului 28 din Regulamentul nr. 44/2001.

52 Prin urmare, este necesar să se răspundă la a cincea și la a șasea întrebare că norma de competență prevăzută la articolul 5 punctul 3 din Regulamentul nr. 44/2001 nu se aplică cererilor de constatare a unor abuzuri de poziție dominantă și a concurenței neloiale care sunt conexe unei acțiuni în constatarea inexistenței contrafacerii unui desen sau model industrial comunitar întrucât admiterea acestor cereri presupune admiterea acțiunii în constatarea inexistenței unei contrafaceri.

Cu privire la cheltuielile de judecată

53 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

1) **Articolul 24 din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială trebuie interpretat în sensul că o excepție întemeiată pe necompetența instanței sesizate, invocată în primul act de apărare cu titlu subsidiar în raport cu alte excepții de procedură invocate în același act, nu poate fi considerată drept o acceptare a competenței instanței sesizate și nu conduce, așadar, la o prorogare de competență în temeiul acestui articol.**

2) **Articolul 82 din Regulamentul (CE) nr. 6/2002 al Consiliului din 12 decembrie 2001 privind desenele sau modelele industriale comunitare trebuie interpretat în sensul că acțiunile în constatarea inexistenței unei contrafaceri, prevăzute la articolul 81 litera (b) din acest regulament, trebuie deferite, atunci când pârâtul are domiciliul într-un stat membru al**

Uniunii Europene, instanțelor competente în domeniul desenelor sau modelelor industriale comunitare din acest stat membru, cu excepția cazului în care există o prorogare de competență în sensul articolului 23 sau al articolului 24 din Regulamentul nr. 44/2001 și sub rezerva cazurilor de litispendență și de conexitate prevăzute în regulamentele respective.

3) **Norma de competență enunțată la articolul 5 punctul 3 din Regulamentul nr. 44/2001 nu se aplică acțiunilor în constatarea inexistenței unei contrafaceri prevăzute la articolul 81 litera (b) din Regulamentul nr. 6/2002.**

4) **Norma de competență enunțată la articolul 5 punctul 3 din Regulamentul nr. 44/2001 nu se aplică cererilor de constatare a unor abuzuri de poziție dominantă și a concurenței neloiale care sunt conexe unei acțiuni în constatarea inexistenței contrafacerii unui desen sau model industrial comunitar, întrucât admiterea acestor cereri presupune admiterea acțiunii în constatarea inexistenței unei contrafaceri.**

Semnături